

Siegfried

PIERRE AUDI / RICHARD
WAGNER / DE MUNT

Een sprookje over tegenstrijdige gevoelens

Johan Thielemans

Gezien op 11 september 2024
De munt, Brussel

Romeo Castellucci's encensering van Richard Wagners cyclus 'Der Ring des Nibelungen' had de bekroning moeten worden van Peter De Caluwé's 18 jaar directeurschap van de Munt. Hij spreidde de voer delen over twee seizoenen. De eerste twee delen, 'Das Rheingold' en 'Die Walküre' werden een succes, maar 'Siegfried' en 'Götterdämmerung' kreeg Castellucci niet rond. Zijn opzet viel ook te duur uit zodat de samenwerking in der minne beëindigd werd. *Enter* Pierre Audi, die in de jaren 1990 al een indrukwekkende versie van de 'Ring' creëerde in Amsterdam. De interpretatie die hij aan 'Siegfried' geeft in Brussel verschilt sterk van die eerdere modernistische encensering. 'Siegfried' blijkt nu een romantisch sprookje... voor grote mensen.

16 SEPTEMBER 2024

Elk deel van de Nibelungen cyclus heeft zijn volgens mij uitzonderlijke moment. In 'Siegfried' is dat het moment waarop Siegfried in het eerste bedrijf een magisch zwaard smeedt. Wagner zette dat proces in muziek om, maar 'echte' arbeid komt in de operaliteratuur zelden voor. Een uitdaging dus voor regisseur, dirigent én zanger. In Brussel kan je volop genieten: het orkest, onder de leiding van Alain Altinoglu, schittert vanaf de eerste maten. Regisseur Pierre Audi en zijn scenograaf Michael Simon zetten bij het smeden veel spektakel in. Er komt vuur en vuurwerk aan te pas. Siegfried, vertolkt door de Deense tenor Magnus Vigilius is in dit eerste bedrijf zeer geloofwaardig als onbevreesde knaap. Hij zingt met een heldere natuurlijke stem. De combinatie van stem en acteertalent maakt van hem een indrukwekkende Siegfried.

Audi opent de voorstelling met een scene van spelende en tekenende kinderen, alsof dit een kinderverhaal zou zijn. Die idee werkt niet helemaal omdat noch de

muziek noch het verhaal iets kinderlijks hebben. Als Mime, de pleegvader van Siegfried, in een speelgoedkeuken een giftig brouwsel kookt, gaat het een beetje fout, hoe schalks en sluw Peter Hoare ook de rol vertolkt.

Het eerste bedrijf eindigt met grote opwinding, waarna Wagner Siegfried op pad stuurt. De jonge 'held, die niet weet wat angst is, zal de draak Fafner verslaan om zich zo meester te maken van het Rijngoud. De confrontatie met de draak wordt gesuggereerd door een lichtshow: brandende, rode ogen priemen door het bladerdak van een boom.

Dan gaat het verhaal helemaal de weg op van een sprookje: Siegfried leert de taal van de vogels. Zo komt hij Brünnhilde op het spoor. Audi vond een mooi theateraard idee: een meisje zit in het kostuum van een vogel, terwijl een zangeres (Liv Redpath) in de schaduw de partij zingt. Op weg naar de berg waar Brünnhilde gevangen zit in een ring van vuur, ontmoet Siegfried de oppergod Wotan, zijn grootvader (een schitterende Gabor Bretz, geheimzinnig en dreigend en prachtig zingend). In deze regie onderstreept Audi de macht van Wotan. De oppergod regelt de gang van zaken in schaduw gehuld. Iedereen valt onder de wetten van zijn speer. Die wordt in deze versie een neonstaaf die steeds boven de actie hangt. Als Siegfried Wotan op zijn pad vindt, hangt er een reuze lichtspeer loodrecht op het toneel. In de ruzie tussen Wotan en Siegfried slaat die laatste deze speer aan diggelen. Het is een toneleffect, typisch voor Audi.

Audi leert me veel over het verhaal dat ik bij andere regisseurs als Ivo Van Hove of Patrice Chéreau niet vond.

Als Siegfried eindelijk Brünnhilde (Ingela Brimberg) bereikt, blijkt de lezing van Audi plots verrassend juist. Normaal zie je dan een lang liefdesduet. Maar Audi ontleedt elke repliek waarbij de twee protagonisten moeizaam trachten bij elkaar te komen. Siegfried heeft de angst ontdekt als hij voor het eerst een vrouw ziet. Het is het moment waarop hij volwassen wordt (een vreemde kronkel bij Wagner en zeker voer voor Freudianen). Siegfried blijft in de vertolking van Viglius van dan af een zwakke held. Brünnhilde ontwaakt – op de tonen van een glorieus spelend orkest - en zingt niet over de liefde maar over de natuur.

Vanaf dat moment weert Audi alle anekdotiek uit het toneelbeeld. Hij plaatst de twee zangers in een schitterend witte ruimte. Ze staan en lopen rond elkaar, maar komen niet samen. Deze wirwar aan emoties krijgt zo een heel moderne klank. Ze doet zelfs denken aan de moeilijke verhouding tussen man en vrouw in de films van Ingmar Bergman. Deze aarzelende paringsdans loopt tenslotte uit op een tedere omarming, maar Audi liet wel zien dat de twee geliefden niet bij elkaar passen. Dat is een slimme zet, want in het laatste deel van de tetralogie zullen we nog veel vernemen over de moeilijkheden van Siegfried en Brünnhilde.

Het hoeft geen betoog dat ik deze laatste scène koester, want Audi leert me veel over het verhaal dat ik bij andere regisseurs als Ivo Van Hove of Patrice Chéreau niet vond. De teksten van Wagner krijgen plots een diep menselijke betekenis. Sterker nog: waar je bij Wagner niet altijd zo precies ziet waarom hij bepaalde replieken in de mond van zijn personages legt, draagt hier elk moment, elk woord, elk gebaar een vanzelfsprekende waarheid in zich. De twee jongelui praten, luisteren, reageren, maar vinden het woord niet dat hen uiteindelijk bij

elkaar kan brengen. Dit, zo voel je, moet Wagner in dit duet bedoeld hebben. Een uitzonderlijk moment.

Pierre Audi benadert de opera Siegfried eerst een beetje als een verhaal voor kinderen, maar schakelt dan radicaal over naar een sprookje voor grote mensen. Tenslotte rondt hij de opera af met een duet dat dank zijn regie uitmondt in een moderne wereld vol tegenstrijdige gevoelens. Zijn slotscène zal zonder twijfel in de anthologieën van roemruchte ensceneringen van 'Siegfried' eindigen.